

2 Meer eenheid in milieutoezicht
Door nieuwe wetgeving krijgen regionale uitvoeringsdiensten een duidelijke plaats bij het verlenen van milieuvergunningen, het toezicht en de handhaving van regels.

5 Kritiek op Omgevingswet
De Kamer staat buitenspel, het bedrijfsleven mort weer als vanouds. Minister Schultz lijkt vooral haar eigen gang te gaan bij het uitwerken van de Omgevingswet.

8 Vijf jaar Crisis- en herstelwet
De Crisis- en herstelwet moest vijf jaar terug de economie een slinger geven. De 'asfaltwet' ontpopte zich echter vooral als alibi om de milieu-regelgeving te ontmantelen.

WWW.SCONLINE.NL

REDACTIE@SCONLINE.NL

VOLG @SCREDACTIE OP TWITTER

WERK EN INKOMEN

'Wet werk en zekerheid nu niet aanpassen'

Minister Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is geenszins van plan nu al de Wet werk en zekerheid aan te passen. Dat zei hij donderdagochtend in de Tweede Kamer. Maar, zei hij, 'als er wat moet gebeuren, dan ga ik dat niet uit de weg'. De Kamer debatteerde over het vermeende voornemen van de ING om nog snel uitzendkrachten te ontslaan, voordat de bank hun op basis van de wet een vergoeding verschuldigd zou zijn. De bank handelde daarmee niet in strijd met zowel de huidige wet als de nieuwe Wet werk en zekerheid, maar schond volgens de Kamer en Asscher wel de geest van die wet. De bewindsman vindt het nog te vroeg om te concluderen dat de wet aangepast moet worden. Hij houdt 'de vinger aan de pols'. 'Maar we moeten niet aan de hand van een paar incidenten de wet veranderen.' Asscher wil een cultuurverandering. Volgens de SP toont het incident bij de ING aan dat de wet niet werkt. 'Het is een structureel probleem,' zei Kamerlid Karabulut. 'De draaideur blijft draaien, alleen sneller dan voorheen.' Zij wil de inhuur van flexibele arbeid ontmoedigen door de werkgeverspremies in de WW bij tijdelijke contracten te verdubbelen, maar kan daarbij niet rekenen op een meerderheid in de Kamer. (RvdD)

Aangenomen wetsvoorstellen

TWEDE KAMER

- 34075 Samenvoeging gemeenten Bussum, Muiden en Naarden
- 34114, 34115 en 34116 Goedkeuring Associatieovereenkomst EU en resp. Moldavië, Georgië en Oekraïne

EERSTE KAMER

- 32889 Wet flexibel werken
- 33713 Wet compartimenterings-reserve
- 33982 Implementatiewet buitengerechtelijke geschillenbeslechting consumenten
- 34013 Wijziging Politiewet 2012 i.v.m. onderzoek in lichaam
- 34074 Samenvoeging gemeenten Edam-Volendam en Zeevang

Vanaf pagina 9 vindt u een compleet overzicht van Nederlandse wet- en regelgeving (30 maart - 11 april 2015)

Gebrekkige handhaving maakt van misbruikverbod 'dode letter'

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) doet te weinig om schoolvoorbeelden van misbruik van economische machtsposities aan te pakken. Het verbod hierop in de Mededingingswet dreigt daardoor een dode letter te worden, zeggen deskundigen.

ECONOMIE

Mededingingsadvocaten Diederik Schrijvershof en Bas Braeken wijzen op de magere staat van dienst van de ACM. 'Waar wij aandacht voor vragen, zijn de textbook-zaken, schoolvoorbeelden eigenlijk,' zegt Schrijvershof. 'We hebben het dan over bedrijven die een monopolie hebben in een bepaalde markt en daar misbruik van maken. Daar moet de ACM tegen optreden.'

Nutteloze route

'Hun observatie wordt breder gedeeld,' reageert Barbara Baarsma, hoogleraar marktwerking- en mededingingseconomie aan de Universiteit van Amsterdam. Ook zij vindt dat de toezichthouder zich actiever moet opstellen. 'Nu bestaat de indruk dat de route via artikel 24 van de Mededingingswet een langdurige en voor de klager nutteloze route is, omdat er toch geen sanctiebesluit komt. Daarmee dreigt het misbruikverbod een dode letter te worden.' Uit eerder onderzoek van Baarsma bleek al dat in Nederland vrijwel geen zaken spelen op dit gebied. Dat

is volgens haar niet wezenlijk veranderd de afgelopen jaren. Volgens de raadslieden raken bijvoorbeeld reparatiebedrijven gedupeerd. 'Zij krijgen reserveonderdelen niet tijdig geleverd of worden door software belemmerd in hun werk. Fabrikanten willen op die manier de aftermarket in handen houden,' zegt Schrijvershof. Een woordvoerder van de ACM laat

weten dat artikel 24-zaken 'geen doel op zich' zijn. 'We geven voorrang aan die zaken waarvan consumenten het meest last hebben.' De toezichthouder stelt echter 'wel degelijk' aandacht te hebben voor machtsmisbruik. Er zouden ook zaken informeel worden afgedaan. 'In zijn algemeenheid is de regel: besluiten van ACM op klachten worden bekendgemaakt. Minder zichtbaar

voor de buitenwereld is wat ACM doet met tips en signalen.' Baarsma heeft ook de indruk dat veel zaken informeel worden afgehandeld. Braeken vraagt zich dat af, maar vindt het 'in de achterkamer afwickelen' hoe dan ook de verkeerde aanpak. 'Zo blijft het beeld bestaan dat je hiervoor niet kunt aankloppen bij de toezichthouder.' (RS)

Lees meer op pagina 7.

Tweede Kamer wil omkering bewijslast bij aardbevingschade

In de Tweede Kamer lijkt een meerderheid te zijn voor het omkeren van de bewijslast bij schadegevallen na aardbevingen door gaswinning. De PvdA heeft een amendement daarvoor ingediend. Nu moeten gedupeerden bewijzen dat schade aan hun woning is ontstaan door een beving. De PvdA wil dat de NAM moet bewijzen dat schade niet is ontstaan door een beving. De VVD en minister Kamp van Economische Zaken zijn niet voor het amendement. Foto: Flip Franssen/HH

Raad van State: wetten en regels worden bot instrument

Het wordt steeds moeilijker om met wetten en regels maatschappelijke veranderingen af te dwingen. Dat schrijft de Raad van State in het jaarverslag over 2014.

STAATS- EN BESTUURSRECHT

'Wetten worden tegenwoordig weliswaar vaker gezien als instrument om bepaalde doelen te bereiken, maar de maatschappelijke werkelijkheid maakt dat beeld steeds minder reëel,' schrijft de raad. Dit heeft onder meer te maken met de decentralisaties, waarbij gemeenten nadrukkelijk de ruimte moeten krijgen. 'Centrale bevoegdheden worden beperkter, bestuurlijke verscheidenheid neemt toe, aanpak en oplos-

singen zullen uiteenlopen, belangen zullen meer variëren, aanspraken en verwachtingen zullen verschillen.' Besluitvorming wordt bovendien gecompliceerder, schrijft de raad. 'Samenhangend beleid en wetgeving die nodig zijn om werkelijke veranderingen te verwezenlijken, vergen in toenemende mate overleg, afstemming en onderhandeling (...). De besluitvorming wordt verder bemoeilijkt door de grote politieke verscheidenheid binnen vertegenwoordigende organen, waardoor politieke coalities aan slagvaardigheid en stabiliteit inboeten.'

Randvoorwaarden

Vicepresident Donner van de raad waarschuwde bij de presentatie van het jaarverslag voor 'nieuwe wijn in oude zakken'. De veranderingen in

de zorg en sociale zekerheid vergen volgens hem meer aanpassingen dan er tot nu toe zijn gedaan. 'Anders dreigt vernieuwing vast te lopen in oude reflexen.' Zo moeten mensen niet gekort worden op AOW of uitkering als zij zorgtaken oppakken. En mensen die zelf kinderopvang regelen, moeten niet worden geconfronteerd met dezelfde eisen als commerciële instellingen. De raad vraagt aandacht voor de randvoorwaarden van het bestuurlijk en wettelijk stelsel dat zich ontwikkelt uit de veranderingen die in gang zijn gezet. Dit gaat bijvoorbeeld over de verdeling van bevoegdheden tussen gemeenten en Rijk. Maar ook over het juridisch kader. De manier waarop individuele rechten nu zijn neergelegd in wetten, schuurt volgens de raad met de decentralisaties

waarbij zorg 'onder meer afhankelijk is van beschikbaarheid'. (RS)

Opsplitsing

De Raad van State kan zich in grote lijnen vinden in de kabinetsplannen om de bestuursrechtspraak te hervormen. Dat blijkt uit de reactie op de plannen. Volgens die voornemens worden twee hoge rechters samengevoegd met de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en worden advies en rechtspraak binnen de raad strikter gescheiden. De raad is blij dat het kabinet eerdere plannen om de Raad van State helemaal te splitsen niet doorzet. Dat zou 'aanzienlijk hogere kosten en langere doorlooptijden met zich brengen'. Lees meer op pagina 3.

Advocaten: 'Wij zien dat de ACM tekortschiet'

Twee advocaten trekken aan de bel over de Autoriteit Consument en Markt. De toezichthouder laat ten onrechte het misbruik van economische machtsposities links liggen, aldus **Diederik Schrijvershof** en **Bas Braeken** van Maverick Advocaten in Amsterdam.

ECONOMIE

Volgens de raadslieden gaat het om een tekortkoming in de handhaving van het mededingingsrecht in Nederland. Andere EU-lidstaten zijn hiermee een stuk voortvarender, weten zij. Zo ook Brussel, verantwoordelijk voor grensoverschrijdende zaken. Vorige week nog kondigde de Europese Commissie actie aan tegen Google wegens vermeend misbruik van zijn dominante positie. De onderneming zou bijvoorbeeld eigen diensten voortrekken via zijn veelgebruikte zoekmachine. Het aantal behandelde zaken op dit gebied in Nederland is volgens de advocaten op één hand te tellen. 'Er is maar één keer echt ingegrepen, en dat is bij muziekrechtenbeheerder Buma geweest,' zegt Braeken. 'Daarnaast worden jaarlijks diverse zaken weggeprioriteerd. Dan zegt de ACM eigenlijk: wij zien een probleem, maar we doen er verder niets mee, bijvoorbeeld omdat het consumentenbelang er onvoldoende direct door zou worden geraakt,' vult Schrijvershof aan. De juristen vinden deze houding van de toezichthouder onbevredigend.

Wat is precies misbruik van een economische machtspositie?

Schrijvershof: 'Er zijn allerlei vormen van misbruik te onderscheiden. Waar wij aandacht voor vragen, zijn de textbook-zaken, schoolvoorbeelden eigenlijk. We hebben het dan bijvoorbeeld over bedrijven die een monopolie hebben op de levering van reserveonderdelen voor hun eigen producten. Onafhankelijke partijen zijn voor het uitvoeren van onderhoud of reparaties aan dat product – de zogeheten aftermarket – afhankelijk van de tijdige levering van die onderdelen. Daar gaat het soms mis. Ook zie je dat de toegang tot deze markt wordt belemmerd door het gebruik van afschermdende

software. Wij kennen partijen die hierover tevergeefs hebben geklaagd bij de ACM.'

Braeken: 'Het gaat ons dus om relatief eenvoudige vormen van misbruik waarvoor geen jarenlang onderzoek nodig is. Het probleem speelt overigens ook niet in die sectoren waarin adequaat sector-specifiek toezicht aanwezig is, zoals de telecommunicatiesector. In zulke sectoren zijn specifieke regels aanwezig die eventueel machtsmisbruik voorkomen. Het is jammer dat de ACM met die eenvoudige zaken niets doet. Daardoor hebben sommige dominante ondernemingen vrij spel. Wij noemen dat het monopolieparadijs.' Schrijvershof: 'In het buitenland gaat men hier heel anders mee om. In Denemarken speelde een zaak waarbij treinonderdelen niet aan derden werden geleverd door de monopolist op dat gebied. In Polen speelde iets vergelijkbaars met helikopteronderdelen. In beide gevallen werd ingegrepen. In Frankrijk en Duitsland wordt jaarlijks wel een paar keer ingegrepen. Begin dit jaar deelde het *Bundeskartellamt* nog een boete uit voor misbruik van een machtspositie.'

Welk belang hebben jullie erbij om dit aan te kaarten?

Braeken: 'Dit staat los van onze belangen of die van onze cliënten. We hebben namelijk net zoveel cliënten, of misschien wel méér, die zelf een mogelijk dominante marktpositie hebben. Wij zien gewoon vanuit de praktijk dat de ACM hier tekortschiet. Dat overstijgt ons belang.' Schrijvershof: 'Het gaat hier om een wezenlijk onderdeel van de Mededingingswet. Het kartelverbod is een ander bekend onderdeel. Stel nu dat de ACM lang niets zou doen aan hardcore kartelafspraken, zoals marktverdeling. Zou het dan niet logisch zijn om daarvoor aandacht te vragen? Daar moet je dit mee vergelijken.'

Weten we zeker dat de toezichthouder niets doet? Wie zegt bijvoorbeeld dat er geen gesprekken achter de schermen plaatsvinden?

Schrijvershof: 'Het is bekend dat de ACM soms zogenaamde norm-overdragende gesprekken voert. We weten niet alles, het is best mogelijk dat een deel van de aanpak zich aan

het oog onttrekt. Maar ook dat zou ik niet goed vinden. Ik geloof namelijk dat er een *chilling effect* uitgaat van het inmiddels heersende beeld dat je hiervoor niet kunt aankloppen bij de toezichthouder: je laat het dan wel, want klagen heeft toch geen zin.'

Braeken: 'Onze waarneming wordt ook gestaafd door onderzoek van SEO uit 2011. Hierin is al duidelijk te zien dat Nederland achterblijft in het aantal zaken op dit gebied. Daarin heeft sindsdien geen verbetering plaatsgevonden.'

Waarom kijkt de ACM hier niet naar om?

Schrijvershof: 'We hebben de indruk dat het niet sexy wordt gevonden. De zakelijke of b2b-markt waar het hier vaak om gaat, spreekt niet zo tot de verbeelding van het grote publiek. De ACM is veel bezig met zichtbaarheid. Zoals het aanpakken van een sportschool die zich niet aan de regels houdt. Iedereen kent wel een sportschool in de buurt. Past de school de abonnementsvoorwaarden aan, dan levert dat directe zichtbaarheid van handelen door de ACM op.' Braeken: 'Terwijl de zakelijke markt wel degelijk ook relevantie heeft voor de consument. Als daar sprake is van inefficiënties, gebrek aan concurrentie en daardoor verminderde dienstverlening of innovatie, dan betaalt de consument daar uiteindelijk ook voor. Zo moeilijk is dat nu ook weer niet uit te leggen. Dat de toezichthouder dit laat liggen, is uiteindelijk niet goed voor de marktwerking, ook al gaat het vaak om relatief kleine nichemarkten. We zien zelfs dat spelers de markt moeten verlaten als gevolg van machtsmisbruik.'

Loopbanen

Diederik Schrijvershof (1977) en Bas Braeken (1976) zijn beiden partner bij Maverick Advocaten in Amsterdam, een kantoor dat zich specialiseert in mededingingsrecht. Schrijvershof werkte in het verleden ook als bedrijfsjurist bij Shell. Braeken geeft regelmatig gastcolleges over misbruik van machtspositie aan universiteiten en heeft bovendien ruime ervaring op het gebied van gereguleerde sectoren.

Er wordt ook veel geklaagd over de inkoopmacht van grote bedrijven, bijvoorbeeld in de mode- en de voedselbranche. Valt dit onder machtsmisbruik?

Schrijvershof: 'Nee, niet per definitie. Als het gaat om het eenzijdig afdwingen van kortingen of langere betalingstermijn bijvoorbeeld wordt dat geclassificeerd als de categorie oneerlijke handelspraktijken. Dat is uiteraard erg vervelend voor de betrokken bedrijven, maar mededingingsrechtelijk gezien is dit van een minder zware orde dan een vergrijp als koppelverkoop of leveringsweigering door een monopolist.'

Kunnen gedupeerden niet zelf in het geweer komen via de rechter?

Braeken: 'Dat is wat de ACM vaak zegt. Het klopt ook wel, maar toch is die route niet vergelijkbaar. De toezichthouder heeft expertise en de wettelijke bevoegdheden in huis om gegevens op te vragen en mensen te horen. Een civiele zaak is ook kostbaar omdat je als bedrijf zelf het hele bewijs op een presenteerblaadje moet aanbieden en het daarbij veelal alleen moet opnemen tegen een onderneming met diepe zakken. Dat maakt het in de praktijk erg moeilijk. We hebben als samenleving de toezichthouder niet voor niets met deze taak belast. Laat de ACM die dan ook oppakken.'

Richard Sandee

Bas Braeken (staand op de foto) en Diederik Schrijvershof stellen dat het slecht is voor de concurrentie en uiteindelijk ook voor de consument als monopolisten weggelaten met machtsmisbruik. Foto: Johannes Abeling

Bestel nu het SC Dossier Participatiewet en quotum

Nieuwe regels voor werken met arbeidsgehandicapten

Meer informatie en bestellingen:
www.sconline.nl/dossierparticipatiewet

€ 9,95
incl btw

Sdu oprecht de beste keuze